

Економіка і менеджмент

Вісник

Сумського
національного
аграрного
університету

Науковий журнал

2016

12(70)

Суми-2016

Видається з 1996 року

Засновник і видавець
Сумський національний
аграрний університет

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 8217 від 16.12.2003 р.

Редакційна рада

Ладика В.І., д.с.-г.н.,
професор, академік НААНУ,
головний редактор;
Маслак О.М., к.е.н., доцент,
заступник головного редактора;
Данько Ю.І., к.е.н., доцент,
відповідальний редактор;
Фотіна Т.І., д.вет.н., професор,
Подгаєцький А.А., д.с.-г.н.,
професор;
Соколов М.О., д.е.н., професор;
Тарельник В.Б., д.т.н., професор

Редакційна колегія серії

Михайлова Л.І., д.е.н., професор,
редактор (СНАУ);
Мішенін Є.В., д.е.н., професор,
заступник редактора (УАБС);
Борисова В.А., д.е.н., професор
(СНАУ);
Бранкін О.О., д.е.н., доцент (КНЕУ
ім. Вадима Гетьмана);
Красноруцький О.О., д.е.н.,
професор
(ХНТУСГ ім. Петра Василенка);
Монастирський Г.Л., д.е.н.,
професор (ТНЕУ);
Олійник О.В., д.е.н., професор
(ХНАУ ім. В.В.Докучаєва);
Славкова О.П., д.е.н., професор
(СНАУ);
Соколов М.О., д.е.н., професор
(СНАУ);
Чупис А.В., д.е.н., професор
(СНАУ);
Жмайлов В.М., к.е.н., професор
(СНАУ);
Маслак О.М., к.е.н., доцент
(СНАУ);
Жудро М.К. д.е.н., професор
(Білорусь);
Бакарджиева Мілка, д.е.н.,
професор
(Болгарія);
Шмарловська Г.О., д.е.н.,
професор (Білорусь)
Шлаудер Ральф, д.е.н., професор
(Німеччина)

Міністерство освіти і науки України

ВІСНИК

СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
Виходить 12 разів на рік

Серія "Економіка і менеджмент"
Випуск 12 (70), 2016

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Хамініч С. Ю., Халатур С. М. Економічний розвиток сільського господарства України: теоретичний аспект	3
Ліпич Л. Г. Освітні послуги промислових підприємств як фактор розвитку креативної економіки	8
Галицький О. М. Теоретико-методологічні засади адаптивного управління підприємств	11
Добровольська О. В. Кредитні спілки на фінансовому ринку України	15
Корчинська Л. Ф. Цілі стратегії збалансованого лісокористування України	19
Матушевич Н. П. Інституціоналізація відносин суб'єктів оцінювання лісових ресурсів	24
Попадинець Н. М. Ефективність розвитку індустрії масових заходів в Україні	28
Пшенична Л. В. Корпоративна культура – унікальна філософія цінностей членів колективу	31
Przyaszniuk O., Plotnikova M. Administrative management technology improvement in agriculture sectors	37
Колупасва І. В. Визначення особливостей регуляторної політики в рамках інституціональної парадигми	41
Пустовіт В. М. Особливості державного регулювання аграрного сектору України	48
Павлюк Л. І. Тенденції розвитку малого і середнього підприємництва в нестабільних ринкових умовах	54

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ АГРОГОСПОДАРЮВАННЯ

Безус Р. М., Крючко Л. С. Кооперація в аграрній сфері: сучасні виклики	58
Масюк Ю. В. Проблеми та перспективи розвитку інтегрованих структур АПК	62
Єкель Г. В. Теоретичні аспекти формування організаційно-економічного механізму управління виробництвом екологобезпечної продукції	68
Новак Н. П. Спеціалізація та тенденції розвитку органічного виробництва у вітчизняних аграрних підприємствах	71
Лебедєва В. В. Інституційні передумови спеціалізації, диверсифікації та інтеграції аграрного виробництва	75
Черан Є. М. Інституціонально-управлінські моделі стабілізації економічного потенціалу аграрного бізнесу	79

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Кошкалда І. В., Трегуб О. М. Вплив поглиблення спеціалізації на результати виробництва продукції сільськогосподарськими підприємствами	84
Гіржева О. М. Шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності	89
Руденко С. В. Структурні особливості комбінування ресурсів у розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств	92
Личук Л. І. Оцінка ефективності систем формування і використання трудового потенціалу сільськогосподарських підприємств	95

Згідно наказу МОН
від 09.03.2016 р. № 241
серія «Економіка і

менеджмент» наукового
журналу «Вісник Сумського
національного аграрного
університету» визнано
фактичним виданням

Всі серії наукового журналу
«Вісник Сумського
національного аграрного
університету» індексуються в
Міжнародній наукометричній
базі РІНЦ

СЕРІЇ наукового журналу
«Вісник Сумського національного
аграрного університету»

ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

БУДІВНИЦТВО

ТВАРИНИЦТВО

МЕХАНІЗАЦІЯ ТА

АВТОМАТИЗАЦІЯ

ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ

АГРОНОМІЯ І БІОЛОГІЯ

Друкується згідно
з рішенням вченої ради
Сумського національного
аграрного університету
(Протокол № 8 від 28.12.2016 р.)

Адреса видавця та
виготовлювача:
40021, м. Суми,
вул. Герасима Кондратьєва, 160
Телефон: (0542) 78-74-22,
62-78-45
E-mail: vestnik.snau@mail.ru

Тираж 300 пр.
Зам. №8

Відповідальність за точність
наведених фактів, цитат та ін.
лягає на авторів
опублікованих матеріалів.
Передрук матеріалів журналу
тільки з дозволу редакції.
Друкується в авторській
редакції

© Сумський національний
аграрний університет, 2016

Бінусов М. М. Теоретичні засади захисту економічних інтересів
суб'єктів господарювання 103

МАРКЕТИНГ

Панухник О. В. Маркетингово-збутова діяльність сільсько-
господарських підприємств: засади формування системи управління..... 108

Makhnusha S. M. Improving policy of branding and marketing at
agricultural enterprises in Sumy region 112

Левіна-Костюк М.О. Особливості побудови маркетингових служб
суб'єктів аграрного виробництва 116

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

Ялдин І. В. Оцінка конкурентоспроможності металургійної галузі
України 121

Нечипоренко В. В. Конкурентоспроможність сільськогосподарського
виробництва як фактор впливу на якість життя населення сумської
області..... 126

Клібанська Л. В. Конкурентоспроможність підприємства: традиційне
уявлення та сучасні підходи до її визначення..... 131

Харчук Т. В. Класифікація видових проявів конкуренції..... 138

Ярмак М. Р., Довгопола Ю. С. Розвиток інструментарію управління
конкурентоспроможністю підприємства на основі бенчмаркінгу 143

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Пастушенко А. І. Порівняльний аналіз Оподаткування прибутку
сільськогосподарських підприємств в зарубіжних країнах та Україні..... 151

Бойко Я. Б. Стратегії розвитку експортного потенціалу на
регіональному рівні 156

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

УДК 338.43:633(477)
ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

С. Ю. Хамініч, д.е.н., професор, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
С. М. Халатур, к.е.н., доцент, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

У статті досліджено сучасні теоретичні аспекти економічного розвитку сільськогосподарської галузі України. Розглянуто сучасні способи організації виробництва сільськогосподарської галузі України. Побудовано схему класифікації видів економічного потенціалу сільськогосподарської галузі України. Сформовано систему і визначено структурні складові концепції стійкого розвитку сільськогосподарської галузі і сільських територій.

Ключові слова: сільськогосподарська галузь, розвиток, уряд, перспективи, рослинництво.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сучасне суспільство розвивається в умовах численних загроз. Так, нерівномірність виробництва та споживання продуктів харчування, недостатній розвиток сільськогосподарського виробництва є передумовами проблем з продовольством і формують продовольчу небезпеку. І, навпаки, продовольча безпека залежить від функціонування та розвитку ринків продовольчих товарів та сільськогосподарської продукції. Ринки, на яких здійснюється торгівля, забезпечують ефективний розподіл сільськогосподарської продукції, а їх розвиток залежить від рівня розвитку виробничо-комерційних відносин провідних економічних суб'єктів, рівня платоспроможності споживачів, використання маркетингових підходів тощо. Негативно на розвиток торгівлі продовольчими товарами впливають кризові явища, диспаритет інтересів продавців, посередників і споживачів та інші чинники.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенню проблеми стійкості і стійкого розвитку сільськогосподарської галузі України присвятили свої наукові праці В. Ліхтенштейн, А. Деватов, Р. Шкіряників, В. Шульга, М. Мунтян, Н. Мойсеєвий, В. Гончарук, Ю. Масленко, Е. Логунцев, І. Бланк та інші вчені. Дослідження теоретичних основ розвитку аграрного виробництва, що водночас має велике практичне значення, висвітлено в публікаціях Ю. Бажала, З. Варналія, В. Галанця А. Гальчинського, В. Гейця П. Гайдуцького, С. Дем'яненка, М. Коденської, І. Лукінова, М. Маліка, С. Мочерного, П. Саблука, В. Юрчишина і ін.

Виділення раніше не вирішеної частини проблеми. Проте комплексний підхід до вирішення проблеми стійкого розвитку сільськогосподарської галузі України і сільських територій аграрного сектору, поки що не розроблений.

Метою даної статті є аналіз ролі, потенціалу економічного розвитку сільськогосподарської галузі та її впливу на загальний розвиток національної економіки.

Виклад основного матеріалу. Сільське господарство як галузь народного господарства займає провідне місце у системі відтворення,

тому що: по-перше, забезпечує продуктами харчування для задоволення потреб споживачів – фізичних та юридичних осіб [1]; по-друге, забезпечує підтримку товаровиробників та сприяє підвищенню конкурентоспроможності як продукції, так і підприємств [2, 5]; по-третє, формує валовий внутрішній продукт та впливає на акумулювання коштів в державному та місцевих бюджетах [7]; по-четверте, підтримує збалансованість виробництва і споживання на основі співвідношення попиту та пропозиції [6]; по-п'яте, забезпечує населення продукцією і тим самим сприяє підвищенню якості життя [6]. Функціонування сільського господарства як системи забезпечується раціональною організацією, певними організаційними відносинами, активними діями зі сторони економічних суб'єктів [3], які являються важливими чинниками розвитку сільського господарства. Як правило, рух сільськогосподарської продукції відбувається на товарному ринку, інфраструктура якого сприяє «взаємодії між виробниками і споживачами, попитом і пропозицією. Від того, наскільки чітким є цей механізм, значною мірою залежить ефективність функціонування всієї економіки країни» [6].

Споживчий ринок України на сучасному етапі характеризується різноманітністю, складністю і динамічністю технологій сільськогосподарського виробництва, збільшенням кількості суб'єктів господарювання. Така ситуація, без сумніву, є позитивною ознакою ринкової економіки країни. На рис. 1 показана питома вага галузей в народному господарстві України у 2015 році.

Сільськогосподарська галузь є основою економіки України і засобів до існування для більшості наших сільських жителів. Стійке зростання сільського господарства має велике значення для підвищення рівня життя народу, а також створення швидкого економічного зростання. Однак, незважаючи на важливість аграрного сектору, сільське господарство в нашій країні протягом багатьох років було переважно збиткове і слабо механізоване. Крім того, інституційна підтримка та інфраструктура були недостатніми.

Рис. 1 Питома вага галузей в народному господарстві України у 2015 році, %

Сільськогосподарська галузь включає в себе такі підгалузі та підсектори: рослинництво, тваринництво, рибальство, земля, вода, кооперативи, навколишнє середовище, регіональний розвиток та лісове господарство. Таким чином, є багато гравців і зацікавлених сторін у секторі через його ролі в економіці та його сільській природі, що стосується життя багатьох людей. На рис. 2 подана класифікація видів економічного потенціалу сільськогосподарської галузі України.

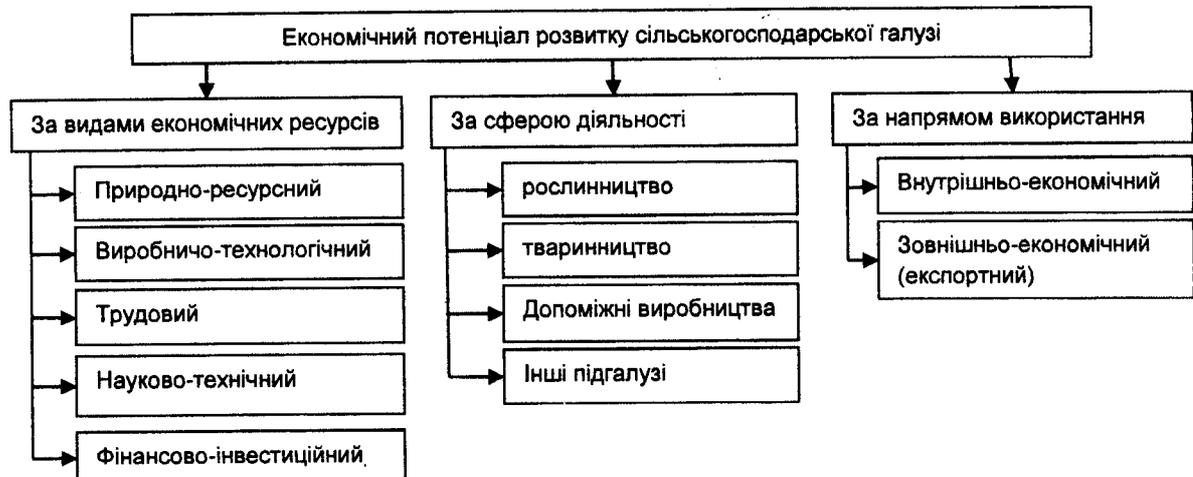

Рис. 2 Класифікація видів економічного потенціалу сільськогосподарської галузі України

Основна мета аграрного сектора є досягнення середнього темпу зростання в 15 відсотків на рік протягом найближчих 5 років. Враховуючи важливі стратегічні питання, які повинні бути вирішені, стратегічним завданням для галузі є: інноваційне, комерційно орієнтоване і сучасне сільське господарство.

Загальний економічний розвиток і зростання сільськогосподарської галузі ґрунтується на двох стратегічних напрямках:

- підвищення продуктивності праці, товарності та конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції і підприємств;

- розробка та управління ключовими факторами виробництва.

За умови сприятливого зовнішнього середовища і підтримки сприятливих секторів і факторів, аграрний сектор ставить перед собою наступні завдання, які повинні бути досягнуті для стійкого економічного розвитку сільськогосподарської галузі України:

- зниження чисельності населення, що живе нижче лінії абсолютної бідності, щоб досягти першої цілі розвитку тисячоліття;
- підвищення продовольчої безпеки країни.
- збільшення внеску сільського господарств

ва у ВВП.

- змінені та упорядковані сільськогосподарські послуги, такі як дослідження, розширення, навчання та регулюючі інститути для підвищення їх ефективності.

Стратегічні напрями підвищення продуктивності праці, комерціалізації та конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції дозволить більше виходів сектора до експорту, заробити країні іноземну валюту і створення робочих місць. Необхідні міцні партнерські відносини між Урядом, приватним сектором та партнерами з розвитку інших недержавних суб'єктів. Загальносекторальний підхід та чітка координація механізмів буде грати важливу роль в успіху стратегії економічного розвитку сільськогосподарської галузі України.

На національному рівні, галузеві міністерства та координація аграрного сектору розглядає проблеми, які стримують прогрес і шляхи їх подолання, і оцінює поточні і майбутні перспективи.

На середньому рівні міжвідомчих координаційних комітетів будуть розширені і включати в себе всі Міністерства, які надають послуги аграрному сектору. Комітет буде складатися з постійних секретарів та інших членів міністерств і буде відповідальним за координацію процесу планування стратегії на рівні сектора і моніторингу його реалізації для забезпечення досягнення його цілей.

Локально, буде здійснюватися через районні комітети з розвитку сільського господарства складається з галузевих міністерств і зацікавлених сторін. Пріоритети щодо реалізації повинні бути узгоджені в районних комітетах з питань розвитку.

Доступ до банківських кредитів для суб'єктів сільськогосподарської галузі раніше і тепер є серйозною проблемою, незважаючи на те, що в Україні відносно добре розвинута банківська система. Ризики, пов'язані з АПК в поєднанні зі складними законами про землю та системи землеволодіння, які обмежують використання землі в якості застави фінансування сільського господарства непривабливе для офіційної банківської галузі. Крім того, корупція, політичне втручання в операції, особливо держбанків, і недієздатна судова система в минулому, породило культуру дефолту, що призводить до значного збільшення кількості безнадійних кредитів. Такий розвиток подій змусив багато банків встановлювати надмірно високі процентні ставки своїм клієнтам, серед яких були сільськогосподарські підприємства, щоб залишатися на плаву. Обмежена конкуренція у банківській галузі, незважаючи на велику кількість банків, також забезпечує, що процентні ставки залишаються високими. Вартість банківського кредиту і обмежена кількість банків у сільській місцевості є одними з факторів, які роблять його важким для сільськогосподарських підприємств, щоб відкрити банківський кредит. Сьогодні фермери отримують кредити в основному з кооперативів, громадських кредитних установ.

Продовольчі сільськогосподарські культури діляться на зернові (кукурудза, пшениця, сорго, рис, просо); бобові (квасоля, горох, нут, тощо); і, коренеплоди (картопля). Основні продовольчі культури - кукурудза, рис, пшениця, сорго, картопля, соняшник, овочі і боби. На рис. 3 розглянемо динаміку показників вирощування зернових та зернобобових культур в Україні.

Рис. 3 Динаміка показників вирощування зернових та зернобобових культур в Україні

Починаючи з 1990 року, зернові та зернобобові культури зафіксували спад виробництва та урожайності. Основними витратами в сільсь-

кому господарстві є насіння, добрива, пестициди, корми, сільгосптехніка, племінні тварини і будматеріали. Обсяг різних витрат збільшувався стабі-

льно протягом останніх 10 років. Значний ріст був відзначений для добрив, придбаного насіння і годівлі тварин. Це змінює на збільшення попиту входів, викликаних підвищенням їх вартості. Крім того, деякі кооперації і товарні біржі постачають матеріали для учасників. Використання поліпшених сортів насіння залишається низькою через погані системи розподілу. Використання добрив є низьким із-за їх високої вартості, віднести високі витрати на транспортні і розподільні системи. На додаток до високої вартості, фальсифікація, яка впливає на якість добрив, насіння і пестицидів, має обмежене їх використання. Тільки 24,3 відсотка фермерів використовують гній для поліпшення родючості ґрунту.

Корми для тварин виробляються локально за допомогою культур-продуктів з фрезерної промисловості і імпортованих мікроелементів. Таким чином, існує потреба у виготовленні якісних кормів для тварин. Україна імпортує кормові добавки такі як вітаміни, амінокислоти, ферменти, стимулятори росту, антибіотики і пробіотики, і мінерали з Європи, Китаю, Кореї та Індії. Кормові добавки використовуються для поліпшення молока, продуктивності, швидкості росту і ефективності використання корму. Кормові добавки не включені в раціони тварин і їх використання продовжує зростати, особливо у інтенсивному виробництві — виробництві молочних продуктів тваринництва, птахівництва і свинарстві. Погана якість з недостатнім регулюванням залишається серйозною проблемою. Виробництво, розподіл і маркетинг, як і раніше низькі і повинні бути розвинені в подальшому. Якість насіння на кормів є критичним фактором у розвитку сільськогосподарської галузі.

Отже, існують певні проблеми та труднощі на шляху до стійкого економічного розвитку сільськогосподарської галузі України. Продуктивність і конкурентоспроможність культур і розвитку землі стримується наступними чинниками:

- неправильна політика і правові рамки, які не повною мірою підтримують приватний сектор розвитку сільського господарства в умовах лібералізації економічного середовища;

- недостатній і поганий стан транспортної і ринкової інфраструктури для обробки харчових продуктів в міських і сільських районах, у результаті чого рівень вірогідності і логістики;

- низький рівень сільськогосподарського виробництва і продуктивності праці внаслідок низького рівня використання технологій, високі витрати на насіння і пестициди, недостатнє застосування добрив і гною, неадекватна обробка ґрунту і методів вирощування, а також високої вартості матеріалів і виробничих ресурсів, таких як кредит, іригаційна інфраструктура тощо;

- низька продуктивність досліджень і систем розповсюдження з-за низьких інвестицій,

- обмеження на підбір персоналу, і слабкі дослідження розширення ринків;

- неадекватне використання та екологічної політики, які заохочують фрагментацію земель, розширення міської забудови у сільськогосподарські угіддя, утримання порожніх земель, вирощування на берегах річок, вирубка лісів і посягання на водозбірні басейни і водно-болотні угіддя;

- слабка інституційна основа, що призводить до поганої координації різних суб'єктів діяльності після лібералізації надання послуг;

- недостатній доступ до сільськогосподарської інформації і технологій, що ведуть до низької вихідної потужності, обмежений доступ до ринків і вузьких місць на ринку для різних видів сільськогосподарської продукції, яку країна здатна виробляти;

- обмежений доступ до кредитів виробникам, незважаючи на добре розвинений фінансовий сектор;

- слабкий інституційний потенціал пояснюється недоліками у визначенні навчання і в контролі й оцінці навчальної роботи, а також високого обороту персоналу старшої ланки, які призводять до втрати інституційної пам'яті та зміни пріоритетів.

Для вирішення цих завдань можна запропонувати наступні заходи, спрямовані на підвищення продуктивності і конкурентоспроможності сільськогосподарської галузі та підгалузі рослинництва зокрема:

- розроблення та здійснення відповідної політики і правової бази;

- вдосконалення АПК та доступу на ринки;
- посилення науково-дослідницької діяльності, розширення та навчання;

- поліпшення використання земель та розвитку сільськогосподарських культур.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Дослідження теоретичного аспекту економічного розвитку сільськогосподарської галузі на національному та регіональному рівнях дозволило ідентифікувати основні перешкоди та перспективи економічного розвитку сільськогосподарської галузі України: пострадянський період (формування ринкової інфраструктури, господарських структур на засадах різноманітності форм власності, ринкових засад аграрної політики та державного механізму регулювання ринку); перехідний період (формування конкурентного середовища, активізація експорту продовольчих товарів, становлення фінансово-кредитної системи забезпечення основних продовольчих галузей та формування ринків основних видів сільськогосподарської продукції, посилення локального монополізму переробної промисловості); сучасний період (поява оптових ринків, інтенсивний розвиток торгівельних мереж, розвиток зовнішньоторговельних зв'язків, недосконалість системи дер-

жавного регулювання продовольчого ринку

В Україні, зростання національної економіки тісно пов'язане із зростанням і розвитком у сільському господарстві. Це зростання буде забезпечене за рахунок розширення, тому що є достатньо земель та ефективного використання технологій. Крім того, поширення сільськогосподарських знань і досліджень за підтримки уряду. Сталий розвиток сільських територій України тісно пов'язаний з процесами диверсифікації економічної діяльності. Адже максимально повне використання наявних у сільській місцевості кожного регіону нашої держави природно-

кліматичних, людських, земельних та інших ресурсів означає необхідність їхнього максимально повного збереження і примноження. Тому першочергова увага в контексті розвитку сільських територій України та наближення їхніх економік до стандартів ЄС має приділятися створенню умов для розвитку агротуризму та інших напрямів туристичної діяльності в сільській місцевості, формуванню сучасної системи агроконсалтингу та дорадництва на селі, поширення мережі автотранспортних підприємств і логістичних центрів, становленню сучасних систем зв'язку, у тому числі компаній ІТ-індустрії.

Бібліографічний список:

1. Григорьев Е. Продовольча безпека та особливості її формування на рівні регіонів / Е. Григорьев // Економіка харчової промисловості. – 2015. – № 1 (25). – С. 13–18.
2. Концептуальні напрями стратегії розвитку агропромислового комплексу та сільськогосподарських територій України на період до 2020 року / Ю. Ф. Мельник, Ю. Я. Лузан, М. В. Зубець [та ін.] – К.: ННЦ «ІАЕ», 2008. – 46 с.
3. Косодій Р. П. Проблеми сільського розвитку в умовах глобалізації / Р. П. Косодій // Економіка АПК. – 2009. – № 4. – С. 132–140.
4. Малік М. Й. Сталий розвиток сільських територій на засадах регіонального природокористування та екологічного агропромислового виробництва / М. Й. Малік, М. А. Хвесик // Економіка АПК. – 2010. – № 5. – С. 3 – 11.
5. Офіційний сайт державного комітету статистики <http://www.ukrstat.com.ua>.
6. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України : [монографія] / НАН України. Ін-т регіональних досліджень; наук. ред. В. В. Борщевський. – Львів, 2012. – 216 с.
7. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року/за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. – К. : ННЦ“ІАЕ”, 2012. – 182 с.
8. <http://www.agroinvestor.ru/analytics/news/25210-potrebleniya-myasa-velichitsya-na-1-8-kg-chel/>
9. <http://www.minagro.kiev.ua/>

Haminich Svitlana, Khalatur Svitlana THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURE OF UKRAINE: THEORETICAL ASPECT

Abstract. The article studies modern theoretical aspects of economic development of the agricultural sector of Ukraine. The modern ways of the organization of production of agricultural industry of Ukraine are given. The scheme of classification of types of economic potential of agricultural sector of Ukraine is created. It is formed the system and the structural components of the concept of sustainable development of the agricultural sector and rural areas.

Key words: agricultural industry, development, government, prospects, crop.

Хаминич С.Ю., Халатур С.Н. ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Аннотация. В статье исследованы современные теоретические аспекты экономического развития сельскохозяйственной отрасли Украины. Рассмотрены современные способы организации производства сельскохозяйственной отрасли Украины. Построена схема классификации видов экономического потенциала сельскохозяйственной отрасли Украины. Сформирована система и определены структурные составляющие концепции устойчивого развития сельскохозяйственной отрасли и сельских территорий.

Ключевые слова: сельскохозяйственная отрасль, развитие, правительство, перспективы, растениеводство.

9. Цітлик Т. М. Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології: Монографія.
— К.: КНЕУ, 2004. — С. 137—143.

Бойко Я. Б. Стратегии развития экспортного потенциала на региональном уровне
В статье проанализированы современные особенности функционирования, рассмотрены тенденции экспортной деятельности в сельском хозяйстве Тернопольской области, а также предложено стратегии формирования и развития экспортного потенциала агропродовольственного сектора на региональном уровне экономики.

Ключевые слова: стратегия, экспортный потенциал, агропродовольственный сектор, производство.

Boyko Y. B. Strategies for development of export potential at the regional level
In the article the functioning of modern features, the tendencies of exports in agriculture Ternopil region, and proposed strategy formation and development of export potential of the agro-food sector in the regional economy.

Keywords: strategy, export potential, the agri-food sector production.